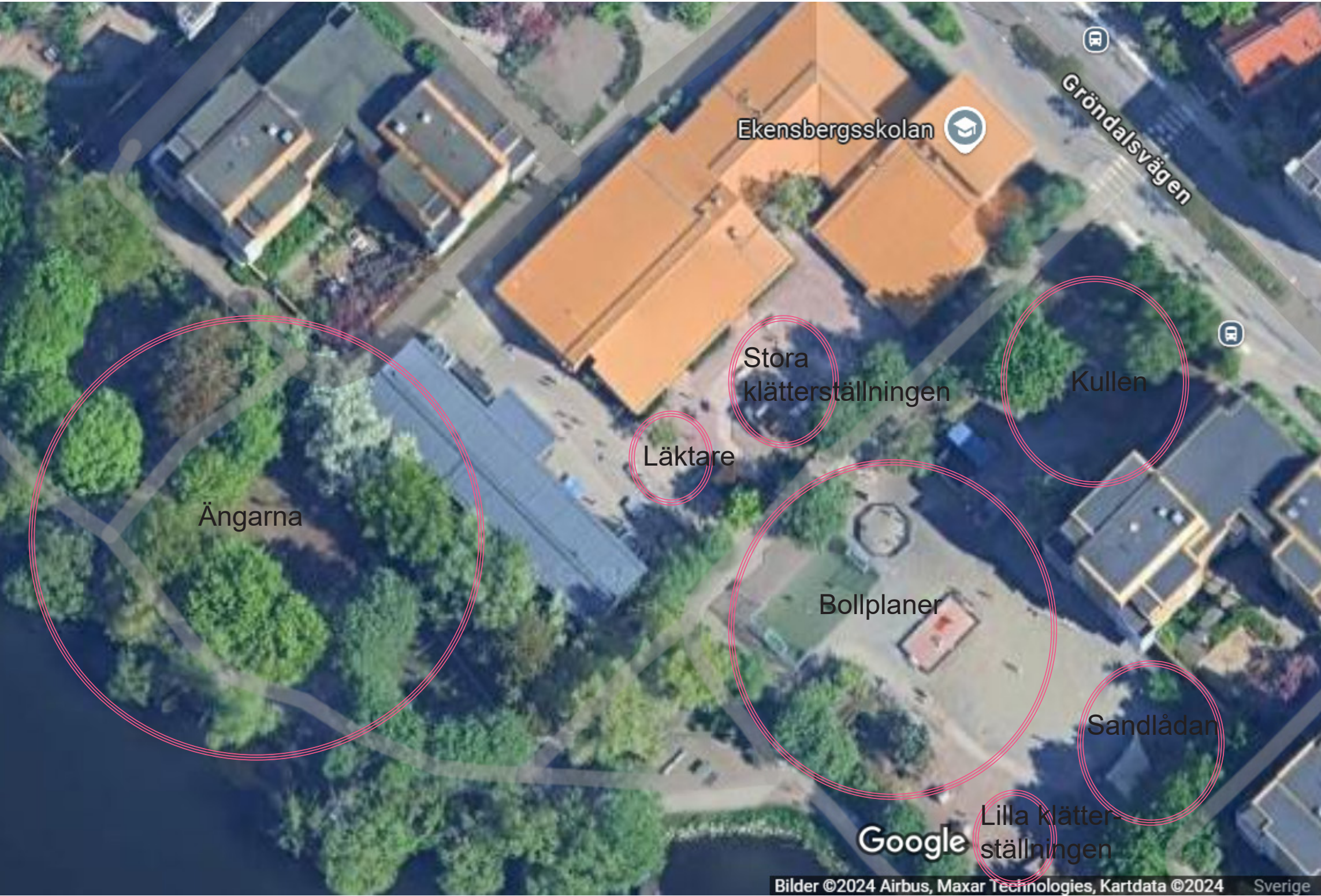




Gåtur med elever på Ekensbergsskolan

27 november 2024
Skolgården



STOPP



PLATSENS UNGEFÄRLIGA
AVGRÄNSNING

Om gåturen

Datum och tid

27 november 2024
kl. 09:00

Urval av elever

30 elever inbjudna varav 28 elever närvarade. 14 elever från förskoleklass, årskurs två och tre. 14 elever från mellanstadium. Urvalet gjordes med hjälp av lottnings då många av skolans elever ville medverka.

Upplägg

Under en förberedande informationsträff föreslog och motiverade eleverna vilka sex platser som skulle ingå i gåturen. Platserna täckte upp de populära platserna på skolgården.

Gåtur på skolgård

Eleverna delades in i tre grupper med representanter från varje medverkande årskurs i vare grupp.

Grupperna gick varsin rutt till de olika platserna och tiden per plats delades upp lika på en timme. Samtalsledarna inklusive skolans rektor ansåg att en timme var lagom utifrån hur länge eleverna orkade hålla fokus på uppgiften.

Samtalsledaren frågade frågor om platsen som eleverna svarade på muntligt. Frågorna utgick ifrån:

- Vilka aktiviteter är möjliga här?
- Vad är bra med platsen?
- Vad är dåligt med platsen?
- Förslag på förbättringar.

Samtalsledaren ställde också vissa vägledande frågor kring stämning, känslor, trygghet etc.

Notering:
Det var kallt och halt under besöket vilket kan ha påverkat att det kom upp många tankar kring skolgården under vintersäsongen.

Läktaren/ gradängen



Läktaren som skolar kallar sin gradäng ute på skolgården, används främst som sittplats i olika sammanhang. Enligt eleverna är det vanligt att samlas här, särskilt för de yngre eleverna. En elev berättar att hans klass har utomhuspedagogik året om och då används gradängen. Enligt en annan elev har den också använts till luciatåg. Några elever berättar att det är bra att sitta på den och äta mellanmål och en elev säger att man kan sitta och titta på pingisspelet bakom och vänta på sin tur. En elev berättar att det är några som använder den som scen, exempelvis för att dansa.

Fördelar som tas upp är just gradängens funktion som samlingsplats och som ett bra ställe att sitta och äta mellanmål på, liksom att den kan fungera som scen. En elev berättar också att man kan sitta och tälja på sommaren vilket hen uppskattar. Två elever berättar att den renoverades när dom började på den här skolan och att det är bra.

Nackdelar med gradängen är enligt flera elever att den inte fungerar så bra på vintern. Den kan vara blöt, kall och hal. På slänten mittemot tycker elever att det är roligt att glida nerför när det är halt och då är gradängen i vägen. Flera elever tycker att det är lite trångt kring gradängen, med pingisbordet och en teknisk installation som står nära. Just placeringen intill ett pingisbord tycker flera elever

är dåligt eftersom man kan få bollar på sig när man sitter och tar det lugnt. En elev tycker dock att det är bra att kunna sitta och kolla på bollspel men att det hade varit bättre att ha den som läktare till fotbollsplan eller bandyrink. En annan nackdel är att det kan rulla in bollar under gradängen.

Som förslag lyfter några elever att gradängen borde flyttas och att det borde vara mer yta mellan de olika föremålen. Likaså att ha ett regnskydd över då det saknas på skolgården och är lämpligt vid en sådan här samlingsplats. Ett par elever önskar en mer färgglad gradäng och en elev tycker att man kunde ha en annan vinkel på den, mer som en rutschkana.

Stora och lilla klätterställningen



Skolgården har två klätterställningar och de flesta elever ville prata om den stora klätterställningen som ligger nära skolgården. En grupp gick till den mindre klätterställningen i ett av de bortre hörnen av skolgården och pratade även om området omkring där det finns lekhus.

Enligt eleverna är den stora klätterställningen populär och det gäller elever i olika åldrar och av olika kön. Vid den lilla klätterställningen är det främst årskurs sex, ettor och tvåor som leker enligt eleverna. På bägge klätterställningarna sysslar barnen främst med att klättra, hänga och utmana sig men även att leka kull på och omkring. Vid den lilla klätterställningen leker vissa barn familj eller är där och bara tar det lugnt. En elev berättar att han ser sin gamla förskola härifrån och att det är fint att minnas tillbaka till den. Liksom att lekhusen intill är populära och går att leka många olika saker i, till exempel försäljning.

Eleverna tycker att det finns flera bra saker med klätterställningen, utöver alla olika typer av lek man kan ägna sig åt så är det bra med alla utmaningar som klätterställningen ger. En elev beskriver det som "hinder" att träna på. En elev uppskattar att det finns en basketkorg på den stora klätterställningen, en annan att det finns flera olika vägar upp och en tredje tycker det är bra att balansstängerna intill har



olika höjder som passar olika åldrar.

Till brister lyfter flera elever att det kan bli trångt, att det finns ställen på klätterställningarna som blir hala vintertid och att man kan slå sig på olika sätt.

Just säkerheten diskuterar alla grupper under gåturen. Att klätterställningarna innebär risker för att skada sig och att man gärna skulle vilja ha färre olyckor. Samtidigt är det flera elever som vill att det ska vara utmanande, t o m mer utmanande än vad det är idag. En elev tror att det skulle hjälpa om underlaget var mjukare och några andra diskuterar designen med olika utskjutande delar etcetera som kanske kunde se annorlunda ut. En tredje lösning rör regler och rutiner och där är ett par elever överens om att det inte är ok när personal begränsar användandet pga. enstaka olycksfall men att det är viktigt att se sig för och akta varandra.

Till förslag hör främst att göra klätterställningen större så att fler elever kan vara där samtidigt eller ha flera stycken och då anpassa dom efter olika åldrar. En elev önskar sig också en tunnelrutschkana i anslutning, en annan att den borttagna trapetsen kom tillbaka och en tredje att det fanns papperskorg här då det är många elever som befinner sig på den här platsen.

Bollplanerna



Bollplanerna består av en konstgräsplan där det främst spelas fotboll, en grusplan, en bandyrink och en gagabollplan. Omkring ligger ett plant område med grus.

Eleverna är överens om att det är populärt med bollplanerna, särskilt fotbollsplanen. Vissa menar att det spelas så mycket bandy att bandyplanen behövs men det råder delade meningar om gagabollplanen där vissa menar att den inte används längre och vissa att den används men inte är lika populär som fotboll. Andra aktiviteter på platsen är dans, gymnastik, disco samt lekar så som kull och kurragömma.

Eleverna berättar att det finns ett rastsystem för fotbollsplanen där varje klass har en egen fotbollsrast under veckan.

Till vad som är bra listas att alla planerna används, att fotbolls är väldigt populärt, att bandyplanen är lagom stor och på rätt plats samt att konstgräsplanen är skön att ligga och värma sig på efter bad på sommaren.

Saker som eleverna anser är dåligt med bollplanerna är att det förekommer mycket

konflikter kring fotbollsplanen, både vem som får spela när och konflikter under matchens gång kring regler etc. En elev tror att det hör sporten till då det finns elever som är så pass engagerade i fotboll medan några andra tror att det skulle kunna bli bättre om det fanns en större plan så att fler kunde spela samtidigt. En elev tycker att det blivit mindre konflikter på senare tid, kanske på grund av att det nu finns ett schema för när vilken klass får spela. En elev tycker att det schemat gör att man får spela mindre vilket är tråkigt och att det kan vara jobbigt när andra klasser tittar på och t o m fäller kommentarer, att det känns otryggt. En annan elev tycker det är för mycket fotboll och att planen kunde användas mer till andra aktiviteter och lekar.

Som förslag ges att flytta gagabollplanen till en annan plats, att ha en större fotbollsplan, skaffa bättre mål och ett staket som fångar fler bollar. Vidare att ha bänkar till publik och en papperskorg då det är ett ställe som många äter mellanmål på.

Sandlåda och lekbuskage



Vid området där sandlådan ligger finns det även lekbuskage och just nu en stor vattenpöl som barn leker med. Flera elever menar att det är en populär plats som främst används av elever i förskoleklass till o m årskurs 3. Vanliga lekar är bygglek i sandlådan samt vattenlek när det regnat och bildats pölar i och utanför sandlådan. I lekbuskaget leker barnen kurragömma, familj, häst, detektiv och kull pågår i och omkring buskarna.

Flera barn uppskattar platsen och säger att buskarna är väldigt bra på sommaren när det är varmt och mycket löv. Ett annat värde med buskarna som flera barn tar upp är att det går att gömma sig och vila där. Likaså tar ett par barn upp värdet med solseglet som sitter uppe sommartid, att det skyddar mot sol och löv, något som det annars lätt blir mycket av i sandlådan.

Till vad som är dåligt lyfter barnen att sandlådan kan bli trång när många barn är där samtidigt och att lekmaterial inte räcker till då. I sådana situationer uppstår lätt bråk om sakerna och om platserna och sanden. Sam-

tidigt menar flera elever att det är mindre bråk här än på vissa andra platser.

En annan nackdel är att det inte finns lika mycket gräs kvar som förr och att det lätt blir halt på vintern. Ett barn tycker att det kan vara lite stökigt här då många inte plockar undan efter sig och ett annat barn tycker det är lite läskigt med snubbelrisken bland buskarna.

Till förslag lyfter flera barn att sandlådan borde vara större och att det borde finnas fler buskar och växter. Växter är kul att ha till leken med sand och vatten. Fler buskar skulle också skapa fler platser att vila på menar ett par elever.

Flera barn önskar att det fanns ett tak över sandlådan, även när det inte är sommar för att skydda mot regn. Det är också flera elever som tycker att det kan bli för mycket vattenansamlingar och att det borde finnas en brunn så att det inte blir översvämning.

Kullen



Kullen är en slänt omgiven av buskar och med konstgräs som markmaterial på den inre delen av ytan. Eleverna berättar att det är många olika lekar och aktiviteter som äger rum här och att det både är en plats att ta det lugnt på och att vara mer aktiv. Eleverna säger att de vanligaste lekarna är kull, att dansa och ha disco, åka stjärklapp etcetera under vintern, leka häst, bygga egen hinderbana och att bara ta det lugnt. Enligt eleverna är det främst barn från förskoleklass t.om årkurs 3 som är här.

Till bra egenskaper med platsen lyfter flera elever att det är en plats där man känner sig trygg. Några elever tror att det beror på att det är lugnt här, kanske på grund av att det inte brukar vara många elever här samtidigt. En elev påpekar att det blir bråk här ibland men att det bara är när det är många elever här samtidigt. Flera elever menar att det är en viktig plats och en typ av plats som bör finnas kvar när det blir en ny skola.

Till dåliga egenskaper lyfter flera elever att de uppställda stubbarna är för glest placerade, att det till exempel inte går att leka inte nudda mark. Likaså att det blir halt på vintern och att det känns som att vissa ställen inte används på platsen.

Som förslag återkommer stubbarna och deras placering, att de borde stå närmare varandra och gärna omsluta platsen som en cirkel så att man kan gå en längre sträcka. Ett par elever tror att fler äldre elever skulle vara här om det fanns några fler saker att göra, så som en gunga. En elev tycker att det vore kul med en skridskobana och ett par andra att grinden borde tas bort och att det borde vara mer stängsel runt.

Ängarna



Ängarna är parkmark direkt kopplad till skolgården vilken används av skolan som en förlängning av skolgården. Platsen har mycket natur och delas in i tre så kallade "ängar". En del av ytan har konstgräs. Skolans regler är att mellanstadiet får vara här som de vill medan de yngre årskurserna är mer begränsade. Enligt eleverna är det alltid en vuxen på plats här under raster och fritids utomhus.

Eleverna beskriver platsen som mycket värdefull, främst då den har mycket mer natur än övriga skolgården. De uppskattar att det finns klätterträd, lekbuskage, kullar och stora gräsytor. Skolan har undervisning här, framförallt idrott och NO och det finns en grillplats som skolan använder. I övrigt är det mycket lekar: kull, burken och "vinkeln" är vanligt men också att bara ta det lugnt, vara här och prata eller ligga på madrasser som skolan lägger ut ibland.

Till bra egenskaper nämner barnen att det är en lugn plats, en plats att bara vara på men också

leka mycket olika saker och i naturen. Buskarna uppskattas bland annat mycket som gömställen vilket flera barn tar upp som en stor kvalitet. De äldre barnen som är med tycker att det är positivt att de har en plats som känns som deras egen.

Till negativa egenskaper hör att det lätt blir översvämmat vid ihållande regn och med det även lerigt och halt. Även på vintern kan det bli isigt och halt.

Som förslag lyfter flera barn att det vore bra att ta hand om vattnet för att undvika översvämning.

Ett par elever önskar fler vuxna till platsen.

Avslutande reflektion

Som avslutande reflektion listas viktiga medskick till projektet utifrån hur nuvarande skolbyggnad upplevs av medverkande elever på gåtur.

Viktiga aspekter att ta hänsyn till:

- Dimensionering: Dagens skolgård har en relativt liten friyta vilket tycks påverka elevernas upplevelse. De mest populära platserna och aktiviteterna upplevs trångbodda vilket leder till konflikter, köbildning eller fördelning av tid klasser emellan, och med det mindre tid per elev. Utan den direkt kopplade friytan som nyttjas av skolan och som dessutom består av naturmark hade skolgårdens kvalitet varit avsevärt sämre. Likaså är marken och växtligheten synbart nedsliten och flera elever nämner lervälling som ett problem.
- Placering: Olika redskaps placering spelar roll för upplevelsen, exempelvis upplever elever det som ett störmoment att vissa naturliga flöden på gården hindras. Likaså att vissa bollaktiviteter inkräktar på andra aktiviteter, så som problem med flygande bollar när man sitter på läktaren.
- Möjliggöra en stor variation av aktiviteter: Eleverna beskriver en mängd olika slags lekar och aktiviteter och hur viktigt det är att lekar ges rätt förutsättningar, så som att ha en bra plats på gården. Dans är populärt och sker gärna på gradängen. Upplevelsen av bollsporter hänger ihop med bollplanernas funktionalitet. Likaså upplevs det som viktigt att få utmana sig utifrån sin ålder, exempelvis att klätterställningar och andra redskap passar olika åldrar. Ett annat exempel är att elever kan uppskatta att få ha en "egen del".
- Väder och klimat: det är viktigt att skolgården är anpassad till olika säsonger, som att ha en fungerande dagvattenhantering, inte bli för hal vintertid och erbjuda både sol- och regnskydd. Likaså att möjliggöra vinteraktiviteter så som att åka stjärtlapp, de få slänter som finns är populära till det.
- Natur och lösa material: inslagen av natur och växtlighet uppskattas mycket av eleverna, både för lek och rekreation och som

skydd från sol och värme. Särskilt lekbuskage, träd, kullar och vatten nämns som värdefullt. I dagsläget nyttjar skolan den intilliggande parken vilket är en mycket värdefull plats för eleverna då skolgården inte har mycket natur inom sin fastighetsgräns.

- Reträttzoner: platser att få dra sig undan på, få vara ifred och till och med gömma sig är viktigt. Som ovan nämnts tycker flera elever att naturen erbjuder detta, främst lekbuskagen och området vid ängarna men även de bortre delarna av gården och lekhusen.
- Olycksrisk: flera elever är medvetna om olycksrisker och uttrycker oro över att göra sig illa. Samtidigt uttrycks besvikelse över regler som begränsar användande av platser eller redskap på grund av enskilda olyckshändelser. Istället önskar flera elever att man är mer rädda om varandra och att vissa redskap kanske kan designas på ett bättre sätt. Samtidigt som vissa elever är medvetna om olycksrisker är det andra som uttrycker det som ett problem att lekredskap inte är tillräckligt utmanande.
- Sittplatser: gårdens sittplatser används på många olika sätt: för att sitta och ta det lugnt eller umgås, till samling av grupper inför eller under aktiviteter, för att titta på andra som leker eller spelar, vänta på sin tur eller för att äta mellanmål. Gradängen tycks passa bra till alla dessa ändamål vilket gör den mångfunktionell.
- Scen: dans är populärt och flera elever verkar dansa på "scen" vilket gradängen används till här. En mer anpassad scen skulle troligen vara uppskattad till ändamålet.
- Fotboll: fotboll diskuteras mycket av eleverna under gåturen, både utifrån att det är populärt bland många elever men också för att det uppstår konflikter kring sporten och att konstgräsplanen upplevs som en bra plats. Ett par elever tycker att konstgräsplanen även borde användas till annat medan andra önskar att fotbollen fick ta ännu större plats.



En plats som föll utanför platserna som besöktes men som är populära platser för eleverna, är lekträden och badplatsen som syns bakom. Sommartid får eleverna bada under tillsyn av personal vilket är en stort värde med skolans placering i området.



Platsen som eleverna kallar för "ängarna" är en av de mest populära platserna på gården. Under gåturen är det tydligt att naturområdet är den av de besökta platserna som erbjuder störst variation ifrån av olika lekmöjligheter, vila och naturkontakt samtidigt som den lämpar sig väl för bollsporter och undervisning.